

Fwd: notities scenario's dierrechten

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEN>
To: [REDACTED]@gmail.com>
Cc: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
</O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
Sent: December 1, 2013 8:30:27 AM CET
Received: December 1, 2013 8:30:28 AM CET
Attachments: notities scenario's dierrechten.docx, ATT00001.txt

Ha [REDACTED]

Hierbij de notitie met betrekking tot aanvullende maatregelen voor de melkveehouderij. Zoals uit notitie blijkt is onze oplossing mogelijk en uitvoerbaar. Wel moeten nog een paar nadere keuzes worden gemaakt.

Groet

Hans

Notitie scenario's mestverwerking en dierrechten na 2015**Resultaat**

- Voor varkens en pluimvee worden dierrechten na 1 januari 2015 gecontinueerd. De huidige praktijk wordt voortgezet: op nationaal niveau is de veestapel begrensd, maar individuele bedrijven kunnen groeien. Het mestoverschot wordt verwerkt zoals zat nu in de wijziging van de wet is bepaald.
- Voor melkvee vervalt het Europese quotasysteem per 1 april 2015. Er worden geen dierrechten ingevoerd. De omvang van de totale veestapel kan daardoor toenemen. Er worden op bedrijfsniveau nadere voorwaarden gesteld aan toename van de omvang van de veestapel om te borgen dat het fosfaatoverschot op nationaal niveau niet toeneemt.

Redenering

- Melkveesector is grondgebonden en heeft groeikansen.
Melkveesector is van oudsher de meest grondgebonden sector. Op sectorniveau kan 70% van de mest op eigen grond worden afgezet. Ondernemers (primair en verwerking) hebben vooruitlopend op vervallen quota geïnvesteerd in uitbreiding van productiecapaciteit. Dierrechten zetten harde klem op productie, en zetten Nederlandse melkveesector in Europees verband op achterstand.
- Geen productierechten, maar voorwaarden aan de groei.
Op bedrijfsniveau moet toename in fosfaatproductie worden gecompenseerd in grond óf extra fosfaat moet worden verwerkt. Niet klem op aantal dieren, maar borging van productie binnen milieuraand-voorwaarden. Economische groei zonder extra milieudruk
- Vertrouwen voor deze aanpak in PBL-rapport.
Immers PBL laat zien dat ook in een situatie zonder dierrechten de verwachte fosfaatproductie in 2020 (162 mln kg/jr) ruim onder het met de EC overeengekomen plafond van niveau 2002 (172 mln kg/jr) is. En het is vergelijkbaar met niveau 2012 (161 mln kg/jr).
Omzetten van quota in melkveerechten leidt tot extra fosfaatwinst (PBL-prognose voor 2010: 156 mln kg/jr in plaats van 162 mln kg/jr), maar die weegt niet op tegen de economische nadelen, desinvesteringen en verslechtering van concurrentiepositie in Europees verband.
NB. Volgens het sectorplan Koersvast draagt de melkveesector voor 85 mln kg/jr bij aan het fosfaatproductieplafond van 172 mln kg/jr.
- Niet in één keer alles veranderen.
Het PBL-rapport laat zien dat er geen zekerheid is dat voldoende verwerkingscapaciteit wordt gerealiseerd om de verwerkingsopgave te realiseren. Daarom worden niet in één keer alle 'veiligheidskleppen' losgelaten. Voor varkens en pluimvee wordt de huidige situatie voorlopig gecontinueerd. Voor melkvee kan de huidige situatie niet worden gecontinueerd. In plaats dierrechten te introduceren wordt gekozen voor een instrument dat beter aansluit bij de ambitie die voor het toekomstige mestbeleid is neergezet, namelijk niet productiebegrenzing maar door verplichte mestverwerking sturen op evenwicht op de mestmarkt (door het mestoverschot letterlijk op te ruimen).

Scenario's

Uitgangspunt is dat op bedrijfsniveau nadere voorwaarden worden gesteld aan de toename van de veestapel om te borgen dat op nationaal niveau het fosfaatoverschot niet toeneemt. Grondgebondenheid is daarbij een sturend element. Immers mest die op eigen grond geplaatst kan worden, leidt niet tot overschot.

Hierna worden twee scenario's rond grondgebondenheid uitgewerkt. De keuze tussen die twee is vrij fundamenteel.

Beide scenario's vereisen aanpassing van de wet. Dat betekent dat in 2014 het systeem van het huidige wetsvoorstel geldt (regiospecifieke verwerkingspercentages) en dat melkquota en dierrechten voor varkens en pluimvee van kracht zijn. Nieuwe scenario's kunnen van toepassing zijn vanaf 2015. Dat spoort ook in tijd, immers met ingang van 1 april 2015 komt het quota systeem te vervallen.

Scenario 1: Groei van melkveehouderij bedrijven op voorwaarde dat extra mestproductie wordt gecompenseerd in extra grond óf 100% wordt verwerkt (of een combinatie van de die twee)

- Kern van dit scenario: een melkveehouder die extra fosfaat produceert omdat hij het aantal dieren op zijn bedrijf uitbreidt, moet óf de oppervlakte van zijn bedrijf uitbreiden zodat hij de extra mest daarop kan plaatsen óf de extra mest in zijn geheel verwerken (of een combinatie van beide).
Als aangrijpingspunt wordt niet gekozen voor het aantal dieren, maar voor het mestoverschot op bedrijfsniveau. Dat overschot is het resultaat van de mestproductie op basis van het aantal dieren en de mestplaatsingsruimte op basis van de hoeveelheid grond en de gebruiksnormen.
- Uitvoering van dit scenario betekent dat voor alle melkveebedrijven een basisreferentie voor het fosfaatoverschot wordt vastgelegd (voorstel: feitelijk overschot 2013 omdat referentie zo actueel mogelijk maar niet meer beïnvloedbaar moet zijn). De basisreferentie wordt geregistreerd bij Dienst Regelingen. Extensievere bedrijven hebben een laag bedrijfsoverschot en dus een lage basisreferentie.
- Voor gemengde bedrijven met een melkveetak wordt voor dat deel van het bedrijf het overschot en de basisreferentie bepaald. Voor het overige deel van het bedrijf, blijft de systematiek van dierrechten en verplichte mestverwerking volgens regionale verwerkingspercentages van kracht.
- Voor dit scenario zijn drie uitvoeringsmodaliteiten. Goed om te realiseren dat het fosfaatoverschot het aangrijpingspunt is. Daaruit volgt in de modaliteiten een verschillende verwerkingsplicht. Boeren hebben echter nog een 'knop', namelijk grond. Door grondaankoop wordt het overschot immers kleiner. Dit scenario stuurt dus op grondgebondenheid.
 1. Jaarlijks bepalen melkveehouders het mestoverschot op hun bedrijf en welk deel daarvan moet worden verwerkt. De te verwerken hoeveelheid wordt opgebouwd uit twee componenten: op de basisreferentie is het regionale verwerkingspercentage van toepassing, van het overschot boven de basisreferentie moet 100% worden verwerkt.
Dit betekent dat bedrijven feitelijk een bedrijfsspecifiek gemiddeld verwerkingspercentage krijgen.

Alternatief 2 leidt niet tot bedrijfsspecifieke gemiddelde verwerkingspercentages.

2. Jaarlijks bepalen melkveehouders het mestoverschot op hun bedrijf. Voor de basisreferentie geldt geen verwerkingsplicht. Het regionale verwerkingspercentage wordt dus niet toegepast. Voor het overschot boven de basisreferentie geldt een verwerkingsplicht van 100%.
Dit betekent dat alle bedrijven een verwerkingsplicht hebben van 100% maar dat de regionale verwerkingspercentages voor de basisreferentie vervalst. Bedrijven die niet uitbreiden, hebben dus geen verwerkingsplicht (en dit is ook verschillend van de situatie voor varkens- en pluimveehouderij).

Alternatief 3 leidt niet tot bedrijfsspecifieke gemiddelde verwerkingspercentages én niet tot het vervallen van de regionale verwerkingspercentages voor de basisreferentie.

3. De basisreferentie voor een bedrijf wordt vastgesteld. Daarvan wordt afgetrokken het op basis van het regionale verwerkingspercentage te verwerken deel. Het hoeveelheid die resteert wordt vrijgesteld van verwerkingsplicht en geldt als verwerkingsvrij voet. Jaarlijks bepalen melkveehouders het mestoverschot op hun bedrijf. Daarvoor geldt een verwerkingsplicht van 100%, behalve voor de verwerkingsvrije voet.

Hiermee wordt de facto een systeem gecreëerd waarbij, naast de mest die op het eigen bedrijf geplaatst kan worden, op nationaal niveau een vaste hoeveelheid rundermest beschikbaar is voor de akkerbouw, en waarbij al het meerdere verwerkt moet worden.

- Alle alternatieven in scenario 1 maken onderscheid in een 'voor' en 'na' waarop verschillende regimes van toepassing zijn. Aan de orde is dan of de verschillende regimes overdraagbaar of verhandelbaar zijn. In geval van bedrijfsovername, - splitsing of - beëindiging lijkt dat redelijk en rechtvaardig. Aan de andere kant lijkt het niet wenselijk om door introductie van verhandelbaarheid feitelijk toch een rechtenstelsel in te voeren.

Alternatief 1 heeft in die zin een pervers effect: bedrijven die nu intensief zijn en weinig grond hebben, hebben een groot overschot en dus een hoge basisreferentie die tegen een 'laag tarief' (het regionale verwerkingspercentage) verwerkt kan worden. Bedrijven die nu grondgebonden zijn, hebben geen overschot en dus geen basisreferentie. Als de basisreferentie overgedragen kan worden, krijgt deze financiële waarde. Grondgebonden bedrijven ondervinden daarvan financieel nadeel. Alternatief 3 ondervangt dit effect. Alternatief 3 zet ook niet de veestapel 'op slot', zelfs niet bij verhandelbaarheid van de verwerkingsvrije voet.

Scenario 2: mate van grondgebondenheid tot uitdrukking laten komen in het verwerkingspercentage

- Kern van dit scenario: verwerkingspercentages worden vastgesteld op basis van de mate van grondgebondenheid. Extensieve bedrijven produceren gerelateerd aan hun grond (of aan hun aantal dieren) een relatief klein fosfaatoverschot en krijgen daarom een laag verwerkingspercentage. Melkveehouders die uitbreiden kiezen uit één van twee strategieën: aankoop van grond of een hoger verwerkingspercentage.
- Uitvoering van dit scenario betekent dat een rekenmethode moet worden ontwikkeld waarin overschot (fosfaatproductie min plaatsingsruimte) wordt afgezet tegen de hoeveelheid grond of het aantal dieren. De uitkomst wordt vertaald in een verwerkingspercentage. Jaarlijks bepalen boeren op basis van de rekenmethode hoeveel mest zij moeten verwerken.
- Belangrijkste verschillen met scenario 1:
 - Scenario 2 focust niet op bedrijfsuitbreiding maar op de milieuprestatie van het hele bedrijf. In het huidige wetsvoorstel worden verwerkingspercentages gedifferentieerd naar milieudruk in de regio.
 - Het verwerkingspercentage wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de feitelijke situatie van het bedrijf zonder vergelijking met de bedrijfssituatie op een peilmoment. Het probleem van overdraagbaarheid of verhandelbaarheid is daarmee niet aan de orde.
 - Het ontwikkelen van een goede rekenmethode waarmee we uitkomen op verwerkingspercentages die voldoende sturen op evenwicht op de markt is niet eenvoudig.

- Omdat geen basisreferentie wordt vastgesteld, ontstaan geen hardheidsgevallen en is er minder basis voor procedures.
- Voor dit scenario is één uitvoeringsmodaliteit.
 - Bedrijven die uitbreiden kunnen of grond aankopen waardoor het overschot niet toeneemt en een hogere verwerkingsplicht wordt voorkomen. Bedrijven die geen grond verwerven krijgen een hogere verwerkingsplicht. Daarbij wordt de milieuprestatie van het totale bedrijf in ogenschouw gewogen en niet alleen naar de uitbreiding van het overschot gekeken.
 - Het is theoretisch mogelijk dat een intensief bedrijf door grondverwerving minder intensief wordt en daarmee een lager verwerkingspercentage krijgt. In de praktijk is dat echter niet erg waarschijnlijk omdat grond slecht past in de bedrijfsstrategie van intensieve houderij.

Belangrijk knelpunt bij deze opties is dat daar waar tot op heden vanuit de overheid nooit gestuurd op op grondgebondenheid, bedrijven met beperkte grondgebondenheid bij invoering van het systeem ongelijk behandeld worden en als het ware doorvoor worden "gestraft".

Aanvullende sturingsopties

- De Europese Commissie hecht aan het handhaven van het fosfaatproductieplafond op het niveau van 2002, zoals opgenomen in de huidige derogatiebeschikking. En de Europese Commissie ziet dierrechten als belangrijkste instrument om te sturen op dat plafond.
 Het niveau van 2002 is 172 mln kg fosfaat/jr. Het niveau 2012 is 161 mln kg fosfaat/jaar. Het PBL verwacht voor 2020 een niveau van 162 mln kg fosfaat/jaar in een situatie zonder dierrechten en 156 mln kg fosfaat/jaar in een situatie met dierrechten.
 Sturingsoptie is om 172 mln kg fosfaat/jaar als plafond te benoemen. Als dat wordt bereikt is sturing door middel van productiebegrenzing (dierrechten) aan de orde. Eventueel kan dit getal worden uitgesplitst naar sectoren. Hiermee blijven dierrechten als stok achter de deur gelden.

Aandachtspunten

Voor alle scenario's geldt dat nog aandacht nodig is voor

- juridische motivering van de verschillende stelsel voor melkvee enerzijds en pluimvee en varkens anderzijds.

Fwd: Mest en mineralen

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
 To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=[REDACTED]>
 [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
 [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
 Sent: December 10, 2013 7:47:17 AM CET
 Received: December 10, 2013 7:47:18 AM CET

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED]@frieslandcampina.com>
 Datum: 9 december 2013 20:21:03 CET
 Aan: "Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)" <j.p.hoogeveen@minez.nl>
 Kopie: [REDACTED]@wxs.nl [REDACTED]@wxs.nl [REDACTED]@wxs.nl
 Onderwerp: Mest en mineralen

Beste Hans,

Het gesprek met de Stichting Natuur en Milieu was niet vanmiddag maar morgenmiddag!

Conform afspraak zal ik je na het gesprek meteen berichten.

Kunnen we de komende dagen een afspraak maken omtrent de borgingsmaatregelen teneinde onder het fosfaatplafond te blijven.

Zoals eerder aangegeven hebben wij van onze kant een aantal interventie maatregelen geïdentificeerd die we gaarne willen bespreken.

Wellicht is het mogelijk meer informatie te krijgen over het idee van 100% verplichte verwerking ingeval er niet genoeg grond aanwezig is.

Groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Corporate Director Public & Quality Affairs

FrieslandCampina

Postbus 1551

3800 BN Amersfoort

bezoekadres:

Stationsplein 4

3818 LE Amersfoort

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]@frieslandcampina.com

www.frieslandcampina.com

Disclaimer: The information in this e-mail (including any attachments) is strictly confidential and may be legally privileged. If you are not the intended recipient of this message, please delete it including any attachments and immediately notify the sender. Any disclosure, copying, distribution or use either whole or partial of its contents is strictly prohibited except with formal approval. FrieslandCampina cannot guarantee that e-mail communications are secured and error-free and does not accept any liability for damages resulting from the use of e-mail. The general terms and conditions of purchase respectively sale and delivery of Royal FrieslandCampina N.V., are applicable to all transactions and undertakings resulting therefrom.

De informatie in deze e-mail (inclusief bijlagen) is strikt persoonlijk en vertrouwelijk en mogelijk juridisch geprivilegieerd. Indien u niet de bedoelde ontvanger van dit bericht bent verzoeken wij u het bericht inclusief bijlagen te vernietigen en ons hiervan onmiddellijk op de hoogte te stellen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging of verspreiding van (een gedeelte van) dit bericht is, zonder formele toestemming, strikt verboden. FrieslandCampina kan niet garanderen dat e-mail communicatie veilig en foutloos is en accepteert geen enkele aansprakelijkheid voor schade voortvloeiende uit het gebruik hiervan. Op alle transacties en daaruit voortvloeiende verbintenissen zijn de algemene inkoopvoorwaarden respectievelijk verkoopvoorwaarden van Koninklijke FrieslandCampina N.V. van toepassing.

Systeem Borgen Milieugebruiksruimte Veehouderij

10-12-2013 – aantekeningen nav gesprek met [REDACTED]

Veel waardering voor de extra maatregelen die de melkveehouderij neemt. Goed en constructief gesprek. Vertrouwensbasis om er uit te komen. Belangrijke sector voor NL die vooroploopt in verduurzaming.

Onze absolute voorwaarde om het systeem voor de melkveehouderij te kunnen ondersteunen:

Er blijven dierrechten voor varkens en kippen!

Als die op een of andere manier vervallen “staan er drie achterdeuren open”. We hebben er met “drie achter deuren open” geen vertrouwen in dat de mestverwerkingscapaciteit en de milieuvergunningen (incl) PAS nu al voldoende zijn om er voor te zorgen dat de veehouderij binnen de milieugebruiksruimte gaat produceren.

De melkveehouderij blijft/wordt meer grondgebonden dmv het volgende systeem. Aanvullende op Koersvast 2020 en het duurzaamheidsprogramma van de Duurzame Zuivelketen.

Voor de melkveehouderij zijn grondgebondenheid, gezinsbedrijven, weidegang en produceren binnen de milieugebruiksruimte voorwaarden voor productie.

N&M zou dat het liefst ingevuld zien met een norm voor grondgebondenheid: bv 14.000 liter per hectare of 2,75 GVE per hectare.

Melkveehouders mogen meer produceren als ze voldoen aan extra voorwaarden. Die voorwaarden kunnen goed ingevuld worden met de extra maatregelen die de melkveesector voorstelt. Een tussenoplossing zou kunnen zijn dat de 14.000 liter per hectare of 2,75 GVE als streefgetal / richtgetal wordt benoemd. Onze inschatting is dat dat voor tweederde van de melkveebedrijven passend is.

We kunnen – onder voorwaarden (zie hieronder) - akkoord gaan met de extra maatregelen die de melkveesector nu voorstelt. Die maatregelen moeten dan wel in de beleidsbrief benoemd worden. En in een vervolgtraject gezamenlijk verder uitgewerkt.

- 1) Minder fosfaat in veevoer (3-4 kiloton);
- 2) Kringloopwijzer verplicht voor bedrijven met een fosfaatoverschot. => Liever voor alle bedrijven. En zeker voor bedrijven die tegen een fosfaatoverschot aanlopen.
- 3) Fosfaatheffing voor bedrijven met fosfaatoverschot => uitwerking: die moet wel zo hoog zijn dat meer melken economisch niet rendeert.

- 4) Heffingspercentage verplichte verwerking omhoog voor bedrijven met fosfaatoverschot.

⇒ **Voor N&M is het belangrijk dat ook het ammoniakplafond wordt gehandhaafd en doorvertaalt wordt naar maatregelen op bedrijfsniveau. Hier zou ook een early warning systeem aan gekoppeld moeten worden. Met maatregelen op bedrijfsniveau. Dit is vooral van belang vanwege de latente ruimte die nu in stallen en vergunningen aanwezig is.**

De sector organiseert ketenverankering die onafhankelijk geborgd wordt en algemeen verbindend wordt verklaard. De zuivelaars bepalen – naast bovenstaande - daarin dat:

- 1) ze geen melk afnemen van nieuwe of uitbreidende grondloze bedrijven => norm uitwerken;
- 2) ze geen melk afnemen van nieuwe of uitbreidende bedrijven met dichte stallen (met luchtwassers) => norm uitwerken
- 3) weidegang garanderen voor 81% van de koeien in NL. Gaat dat percentage naar beneden, dan garanderen de zuivelbedrijven passende maatregelen om het percentage in stand te houden. Een bonus/malus regeling bijvoorbeeld. => uitwerken

NZO roept provincies en gemeenten op het volgende te doen in de “milieuvergunningen”, bij aanvraag voor nieuwe vergunningen uitbreidingen van bestaande vergunningen voor melkveehouderijen:

- 1) weidegang voorschrijven (volgens een norm => uitwerken);
- 2) bij minder weidegang eisen dat ruwvoer uit omgeving komt (volgens een norm: hectare ruwvoer per melkkoe => uitwerken);

NZO is van mening dat dit per provincie of gebied ingeregeld moet worden. Wij vinden de gedachte sympathiek maar zoeken wel naar een landelijk wettelijk kader waarbinnen dit zou passen. Om te voorkomen dat per provincie de discussie weer opnieuw gevoerd moet worden.

Het besluit huisvesting met strengen normen voor ammoniakuitstoot voor nieuwe stallen en te verbouwen stallen wordt per 1 januari 2014 van kracht.

De zuivelsector borgt het systeem tot op bedrijfsniveau met GLOBAL GAP of een compatible systeem met onafhankelijke controle. Bij voorkeur een Russisch Systeem ☺

FW: Verantwoorde ontwikkeling melkveehouderij

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
[REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
Sent: December 11, 2013 8:31:47 AM CET
Received: December 11, 2013 8:31:47 AM CET
Attachments: Borgingssysteematiek fosfaatplafond LTO en NZO d.d. 6 december 2013.pdf, Basisdocument toekomstschets Nederlandse melkveehouderij 7 december 2013....doc

Van: [REDACTED]@frieslandcampina.com]
Verzonden: woensdag 11 december 2013 8:20
Aan: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)
Onderwerp: Verantwoorde ontwikkeling melkveehouderij
Urgentie: Hoog

Beste Hans,

Ten behoeve van het overleg, bijgaand twee documenten terzake verantwoorde ontwikkeling melkveehouderij.

Groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Corporate Director Public & Quality Affairs

FrieslandCampina

Postbus 1551

3800 BN Amersfoort

bezoekadres:

Stationsplein 4

3818 LE Amersfoort

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Disclaimer: The information in this e-mail (including any attachments) is strictly confidential and may be legally privileged. If you are not the intended recipient of this message, please delete it including any attachments and immediately notify the sender. Any disclosure, copying, distribution or use either whole or partial of its contents is strictly prohibited except with formal approval. FrieslandCampina cannot guarantee that e-mail communications are secured and error-free and does not accept any liability for damages resulting from the use of e-mail. The general terms and conditions of purchase respectively sale and delivery of Royal FrieslandCampina N.V., are applicable to all transactions and undertakings resulting therefrom.

De informatie in deze e-mail (inclusief bijlagen) is strikt persoonlijk en vertrouwelijk en mogelijk juridisch geprivilegieerd. Indien u niet de bedoelde ontvanger van dit bericht bent verzoeken wij u het bericht inclusief bijlagen te vernietigen en ons hiervan onmiddellijk op de hoogte te stellen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging of verspreiding van (een gedeelte van) dit bericht is, zonder formele toestemming, strikt verboden. FrieslandCampina kan niet garanderen dat e-mail communicatie veilig en foutloos is en accepteert geen enkele aansprakelijkheid voor schade voortvloeiende uit het gebruik hiervan. Op alle transacties en daaruit voortvloeiende verbintenissen zijn de algemene inkoopvoorwaarden respectievelijk verkoopvoorwaarden van Koninklijke FrieslandCampina N.V. van toepassing.

FW: Verantwoorde ontwikkeling melkveehouderij

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEN>
To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
Sent: December 11, 2013 12:56:25 PM CET
Received: December 11, 2013 12:56:26 PM CET

Van: [REDACTED]@frieslandcampina.com]
Verzonden: woensdag 11 december 2013 12:56
Aan: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verantwoorde ontwikkeling melkveehouderij

Beste Hans,

Is het mogelijk om vertrouwelijk iets van een samenvatting van het ex-ante onderzoek van het Planbureau te ontvangen.

Bij voorbaat dank.

Groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 11 december 2013 8:20
Aan: Hoogeveen, mr.dr. J.P. MPA (Hans) (j.p.hoogeveen@minez.nl)
Onderwerp: Verantwoorde ontwikkeling melkveehouderij
Urgentie: Hoog

Beste Hans,

Ten behoeve van het overleg, bijgaand twee documenten terzake verantwoorde ontwikkeling melkveehouderij.

Groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Corporate Director Public & Quality Affairs

FrieslandCampina

Postbus 1551

3800 BN Amersfoort

bezoekadres:

Stationsplein 4

3818 LE Amersfoort

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]@frieslandcampina.com

www.frieslandcampina.com

Disclaimer: The information in this e-mail (including any attachments) is strictly confidential and may be legally privileged. If you are not the intended recipient of this message, please delete it including any attachments and immediately notify the sender. Any disclosure, copying, distribution or use either whole or partial of its contents is strictly prohibited except with formal approval. FrieslandCampina cannot guarantee that e-mail communications are secured and error-free and does not accept any liability for damages resulting from the use of e-mail. The general terms and conditions of purchase respectively sale and delivery of Royal FrieslandCampina N.V., are applicable to all transactions and undertakings resulting therefrom.

De informatie in deze e-mail (inclusief bijlagen) is strikt persoonlijk en vertrouwelijk en mogelijk juridisch geprivilegieerd. Indien u niet de bedoelde ontvanger van dit bericht bent verzoeken wij u het bericht inclusief bijlagen te vernietigen en ons hiervan onmiddellijk op de hoogte te stellen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging of verspreiding van (een gedeelte van) dit bericht is, zonder formele toestemming, strikt verboden. FrieslandCampina kan niet garanderen dat e-mail communicatie veilig en foutloos is en accepteert geen enkele aansprakelijkheid voor schade voortvloeiende uit het gebruik hiervan. Op alle transacties en daaruit voortvloeiende verbintenissen zijn de algemene inkoopvoorwaarden respectievelijk verkoopvoorwaarden van Koninklijke FrieslandCampina N.V. van toepassing.

Fwd: reactie op exante PBL en WUR

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
 To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
 Sent: December 11, 2013 2:06:53 PM CET
 Received: December 11, 2013 2:06:53 PM CET

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED]@minez.nl>
 Datum: 11 december 2013 14:03:09 CET
 Aan: [REDACTED]k@frieslandcampina.com" [REDACTED]@frieslandcampina.com>, [REDACTED]@wxs.nl"
 [REDACTED]@wxs.nl>
 Kopie: "Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)" <j.p.hoogeveen@minez.nl>
 Onderwerp: reactie op exante PBL en WUR

meneer [REDACTED] en meneer [REDACTED],

Bijgevoegd vind u het concept voor de reactie op de exante evaluatie mestbeleid van PBL en WUR. Ik stuur hem u ter voorbereiding op uw gesprek met de staatssecretaris vanmiddag. Het concept is nog zeer vertrouwelijk en ik verzoek u ook om er zodanig mee om te gaan.

vriendelijke groet, [REDACTED]

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik uw Kamer, mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, het rapport 'ex ante evaluatie mestbeleid 2013' van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en Wageningen-UR (WUR) aan en, zoals toegezegd, onze reactie op het rapport en de petitie van de Stichting Natuur en Milieu en van Stichting Leefbaar Buitengebied.

1. Inleiding

Het kabinet zet in op een duurzame toekomst voor de Nederlandse land- en tuinbouw. Er zijn voldoende kansen voor de sector om zich toekomstgericht te ontwikkelen. Economische groei kan en moet gepaard gaan met investeringen in duurzaamheid en in milieukwaliteit.

Het mestbeleid heeft de afgelopen jaren bijgedragen aan de verbetering van kwaliteit en grond- en oppervlaktewater en aan doelen op het terrein van geur en stank, uitstoot van ammoniak en fijnstof. We zijn er echter nog niet. Nederland kent een fors mestoverschot. Er wordt meer mest geproduceerd dan we nodig hebben. Mest heeft nu een negatieve economische waarde en dat vormt een prikkel voor onverantwoord gebruik. We moeten aandacht blijven hebben voor de risico's van het gebruik van meststoffen voor het milieu. Daarvoor is een samenhangend pakket van instrumenten ter beschikking voor verantwoord gebruik van meststoffen. De Nitraatrichtlijn vormt het kader voor dat pakket. Op basis van de Nitraatrichtlijn hebben we een stelsel van gebruiksnormen en gebruiksvorschriften, dat gedifferentieerd naar gewas en grondsoort, bepaalt hoeveel stikstof en fosfaat uit mest maximaal op de bodem mag worden gebracht. Uit de Nitraatrichtlijn volgt ook dat aanvullende maatregelen moeten worden genomen om te waarborgen dat de doelen van de Nitraatrichtlijn kunnen worden gerealiseerd. Nederland heeft die verplichting

ingevuld met het nationale stelsel van dierrechten voor varkens- en pluimvee en het Europese stelsel van melkquotering. Daarmee wordt een grens gesteld aan de omvang van de veestapel en daarmee aan de mestproductie. De stelsels van productiebegrenzing beperken ondernemerschap en ontwikkeling in de veehouderij vanuit het perspectief dat voorkomen moet worden dat het mestoverschot een te grote belasting van het milieu veroorzaakt.

We verwachten echter dat de situatie zal veranderen. In Nederland vormt het mestoverschot nu een probleem maar in andere delen van Europa en de wereld is juist een tekort aan meststoffen. De vraag naar meststoffen zal de komende periode stijgen. Daar ligt een kans voor Nederlandse ondernemers als zij in staat zijn mest tot waarde te brengen. Dat gebeurt bijvoorbeeld in de pilot mineralenconcentraat waar via een innovatieve techniek uit dierlijke mest een meststof wordt ontwikkeld met eigenschappen die nagenoeg gelijk zijn aan kunstmest.

De introductie van de verplichte mestverwerking bevordert deze omslag.

2. Nieuw stelsel: verplichte mestverwerking

Op 1 oktober jl. heeft de Tweede Kamer een voorstel aangenomen tot wijziging van de Meststoffenwet ter invoering van een mestverwerkingsplicht. Alle veehouders die een fosfaatoverschot op bedrijfsniveau hebben, moeten zorgen dat een vast te stellen deel van dat overschot wordt verwerkt. Deze wetswijziging voorziet er ook in dat de dierrechten voor varkens- en pluimveehouderij niet vervallen per 1 januari 2015 maar op een nader bij koninklijk besluit vast te stellen moment. Dat besluit wordt voorgehangen conforme de wens van uw Kamer.

Wij beogen om het stelsel van verplichte mestverwerking per 1 januari in te voeren. Hiermee slaan we een nieuwe weg in om het probleem dat het mestoverschot nu is, aan te pakken.

Verplichte mestverwerking stuurt directer dan de stelsels van dierrechten en melkquotering op het mestprobleem, omdat het direct aangrijpt op mest die wel wordt geproduceerd maar waar geen afzetmogelijkheid op Nederlandse landbouwgrond voor is en voorkomt dat die op de Nederlandse mestmarkt drukt. De verplichte mestverwerking is een doeltreffend instrument omdat het direct op het overschot stuurt en daarmee voorkomt dat de druk op het stelsel van gebruiksnormen en gebruiksvorschriften teveel oploopt. Verplichte mestverwerking zet voor bedrijven een prijs op het produceren van een fosfaatoverschot en stimuleert daardoor investeringen in innovatie en duurzaamheid. Het fosfaatoverschot wordt verkleind en (op termijn) kan evenwicht op de mestmarkt worden bereikt. De sturingskracht van de verplichte mestverwerking wordt nog vergroot door de mogelijkheid het percentage van het overschot dat verwerkt moet worden jaarlijks vast te stellen, op basis van actuele gegevens over de nationale fosfaatproductie en de plaatsingsruimte.

Verplichte mestverwerking biedt kaders en perspectief voor verantwoorde groei van de veehouderij.

De aanpak van het mestprobleem via verplichte mestverwerking is in nauw overleg met het bedrijfsleven tot stand gekomen. Het brede draagvlak voor de aanpak blijkt ook uit het plan 'Koersvast richting 2020' waarin het bedrijfsleven (LTO Nederland, Nederlandse Zuivelorganisatie, Centraal Organisatie voor de Vleessector, Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie en Cumela Nederland) aangeeft welke ambities het heeft om de opgave die volgt uit de mestverwerkingplicht ook daadwerkelijk te kunnen realiseren.

In voornoemde brief hebben wij eveneens aangegeven opdracht te geven voor een ex-ante beleidsevaluatie. Deze is uitgevoerd door PBL en WUR. In eerder overleg met uw Kamer heb ik gezegd dat het de voorkeur heeft om, als dat verantwoord is, dierrechten op zo kort mogelijke termijn te laten vervallen. Tot nu toe zijn dierrechten de stok achter de deur geweest voor de ontwikkeling van verwerkingscapaciteit. Het definitief vervallen van dierrechten is pas aan de orde op het moment dat we weten dat we die stok achter de deur niet meer nodig hebben. De beleidsevaluatie moet antwoord geven op de vraag of de door de sector te realiseren mestverwerkingscapaciteit tijdig zo robuust is dat daarmee het mestprobleem ook echt kan worden opgelost. Het antwoord op die vraag bepaalt of – tijdelijk – een

aanvullend instrument naast de mestverwerkingsplicht, zoals directe productiebegrenzing, aan de orde is.

3. Ex ante beleidsevaluatie

PBL en WUR hebben in de ex-ante beleidsevaluatie gekeken naar de ontwikkeling van mestverwerkingscapaciteit, effecten op de mestmarkt en de overige aan de veehouderij gerelateerde milieudoelen. PBL en WUR hebben daarbij gewerkt met twee scenario's: één scenario van verplichte mestverwerking zonder productierechten en één scenario waarin naast verplichte mestverwerking productierechten voor melkvee, varkens en pluimvee van kracht zijn.

De belangrijkste conclusie die PBL en WUR trekken is dat in beide scenario's het risico bestaat dat "de uitbreiding van de mestverwerking onvoldoende is voor de vanaf 2015 verwachte hoeveelheid jaarlijks te verwerken mest". Het scenario met dierrechten geeft wel meer zekerheid dan het scenario zonder dierrechten. In het scenario zonder dierrechten is het tekort aan verwerkingscapaciteit in 2015 volgens PBL en WUR naar verwachting 6 mln. kilo fosfaat groter dan in het scenario met dierrechten. Die hoeveelheid staat gelijk aan 3,7% van de totale hoeveelheid fosfaat die in 2012 in Nederland werd geproduceerd (namelijk 161 mln. kilo).

Verder blijken uit het rapport de volgende conclusies.

- Als er geen dierrechten zijn, wordt een beperkte groei van de veestapel verwacht. Deze vindt plaats in de melkveesector. De belangrijkste oorzaak voor de groei is de verwachte stijging van de melkproductie (20%), die wordt gerealiseerd door een combinatie van meer melkvee (9%) en meer melkproductie per koe.
- In de intensieve veehouderij wordt geen groei verondersteld omdat daarvoor het economische perspectief ontbreekt. PBL en WUR houden wel rekening met een concentratie van het aantal dieren (met name varkens) in Zuid-Nederland.
- Berekend is dat de fosfaatproductie in Nederland in 2020 in zowel een situatie met als in een situatie zonder dierrechten ruim onder het in het kader van de derogatie van de Nitraatrichtlijn met de Europese Commissie overeengekomen plafond van 172 mln kilo blijft (respectievelijk 156 en 162 mln kilo fosfaat). De daling is mogelijk door het gebruik van fosfaatarm voer. Dit voerspoor is met een convenant tussen het agrobédrijfsleven en de diervoedersector geborgd.
- Omdat de groei van de veestapel in het scenario zonder productierechten beperkt is, zijn de overige aan de veehouderij gerelateerde milieueffecten beperkt (ammoniak en broeikasgassen) en kunnen met voermaatregelen opgelost worden.
- PBL en WUR stellen vast dat de afzetruimte voor fosfaat uit dierlijke mest vanaf 2015 afneemt als gevolg van aanscherping van de gebruiksnormen in het kader van de vijfde actieprogramma voor de Nitraatrichtlijn. De sector houdt in het plan 'Koersvast richting 2020' geen rekening met de aanscherping van de normen en daarom concluderen PBL en WUR dat na 2015 een grotere verwerkingscapaciteit nodig is dan waar de sector in haar plan van uit gaat.
Het mestoverschot wordt de komende jaren dus niet bepaald door groei van de veestapel, maar door krimp van de nationale afzetmogelijkheid.
- PBL en WUR concluderen dat er bij het loslaten van de dierrechten en de groei van de veestapel, ook een groei van de mestverwerkingscapaciteit nodig is.
In beide scenario's gaat het vooral om uitbreiding van de capaciteit om mest van varkens te verwerken.
- Daarnaast oordelen PBL en WUR dat een deel van de initiatieven in 'Koersvast richting 2020' niet tijdig wordt gerealiseerd. Als belangrijkste oorzaak wordt de procedure van vergunningverlening en financiering genoemd. PBL en WUR maken deze inschatting op basis van expert-judgement.

· Het rapport van PBL en WUR laat zien dat er verschillen zijn tussen sectoren in economisch perspectief en in mate van benodigde verwerkingscapaciteit.

4. Mestbeleid vanaf 2015

Uit het sectorplan 'Koersvast richting 2020' spreekt ambitie om de opgave die volgt uit de mestverwerkingsplicht op termijn te kunnen realiseren en langs die weg een einde te maken aan het probleem dat het mestoverschot nu nog steeds is. Daarvoor verdient de sector waardering en complimenten.

De Europese Commissie dringt er, in het licht van de voortzetting van de derogatie voor graasdiermest, sterk op aan om ook voor de periode van het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn (2014-2017) blijvend te waarborgen dat voldoende maatregelen wettelijk zijn verankerd om het stelsel van gebruiksnormen effectief te ondersteunen. De Europese Commissie benadrukt dat het eventueel vervallen van dierrechten zonder aanvullende maatregelen om verontreiniging door nitraat tegen te gaan risico's voor waterkwaliteit met zich meebrengt. In dat kader is het belangrijk voor de Europese Commissie dat Nederland het eerder met de Europese Commissie overeengekomen fosfaatproductieplafond blijft respecteren.

Het rapport van het PBL en WUR laat zien dat de invoering van de mestverwerkingsverplichting een belangrijke bijdrage kan leveren aan het behalen van de milieudoelen en de implementatie van de Nitraatrichtlijn in Nederland. Maar voor beide beoordeelde situaties is er geen zekerheid dat tijdig genoeg mest kan worden verwerkt om het mestoverschot tot nul te reduceren.

Om die reden achten wij aanvullende waarborgen noodzakelijk. Die zijn nodig om te voorkomen dat de fosfaatproductie op bedrijfsniveau ongewenst kan toenemen als gevolg van economische ontwikkeling en uitbreiding van de productiecapaciteit.

a. Varkens- en pluimveehouderij

Het kabinet kiest er voor het extra waarborg voor de varkens- en pluimveehouderij in het vullen door het stelsel van dierrechten voorlopig te handhaven. PBL en WUR zien, vanuit het economisch perspectief voor de komende jaren, voor deze sectoren geen groeiperspectief. Deze sectoren zullen om die reden dan ook niet door dierrechten worden beknelde. Groeiperspectief is er wel voor individuele bedrijven. Deze kunnen uitbreiden maar de omvang van de totale varkens- en pluimveeveestapel blijft gelijk. Voorts plaatsen het PBL en WUR kanttekeningen ten aanzien van de ontwikkeling van verwerkingscapaciteit voor beide sectoren. Er is voor de toekomst onzekerheid over de omvang van rendabele verwerkingscapaciteit voor pluimveemest na het aflopen van de huidige MEP-subsidie voor de Biomassacentrale in Moerdijk.

In 2016 vindt de volgende evaluatie van de Meststoffenwet plaats. Dan kan opnieuw worden bezien of er aanleiding is de voortzetting van dierrechten te heroverwegen. Als dat het geval is, kunnen dierrechten voor één van beide of beide sectoren vervallen met ingang van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (vanaf 2018).

b. Melkveehouderij

De melkveehouderij onderscheidt zich van de varkens- en pluimveehouderij. Zo heeft de melkveehouderij van oudsher een extensief karakter, waardoor een groot deel van de mest op eigen grond kan worden geplaatst en dus niet drukt op de nationale mestmarkt. En de productie wordt sinds het midden van de jaren tachtig begrensd door het Europese stelsel van melkquotering in plaats van door het nationale stelsel van dierrechten. Dit stelsel vervalt onherroepelijk op 1 april 2015. Het benodigde waarborg kan dus niet, zoals in de varkens- en pluimveehouderij bestaan uit voortzetting van de huidige situatie.

De zuivelsector levert een flinke bijdrage aan de verdien capaciteit van Nederland en het landelijk gebied. De groeiende vraag in de wereld naar zuivelproducten biedt voor de Nederlandse zuivelsector kansen om na beëindiging van de melkquotering te groeien. Die groei moet in lijn zijn met duurzaamheidsdoelen voor de sector. Deze doelen hebben met name betrekking op weidegang (tenminste behoud van het huidige niveau), diergezondheid en dierenwelzijn (onder andere verlengen van de levensduur van koeien en vermindering van antibioticagebruik), klimaat en energie (onder andere reductie van broeikasgassen, duurzame energie en energie-efficiëntie) en milieu en biodiversiteit (onder

andere duurzame soja en fosfaat- en ammoniakreductie).

Het rapport van PBL en WUR biedt vertrouwen dat ook een situatie zonder dierrechten de milieukaders worden gerespecteerd omdat berekend is dat de voorziene groei van de melkproductie, door verhoogde efficiëntie per dier en effecten van het voerspoor, niet leidt tot toename van de fosfaatproductie. PBL en WUR concluderen ook dat de fosfaatproductie afneemt als de omvang van de melkveestapel door dierrechten wordt gefixeerd, maar die afname is beperkt.

Het kabinet wil daarom de ruimte geven voor economische perspectieven van de melkveehouderij op het moment dat de Europese melkquota vervallen. Het introduceren van een stelsel van dierrechten zou een enorme achterstand betekenen in de concurrentiepositie op Europees niveau omdat die alleen zou gelden voor de Nederlandse ondernemers.

De melkvee- en zuivelketen geeft aan dat een goede verhouding tussen dieren en grond van groot belang blijft omdat dat leidt tot een natuurlijk evenwicht en een bijdrage levert aan het open Nederlandse cultuurlandschap. Het bedrijfsleven ziet grondgebondenheid van de melkveehouderij als een vereiste. De keten neemt zelf een aantal maatregelen om zeker te stellen dat, na het vervallen van de melkquota, de productie binnen de milieurandvoorwaarden blijft plaatsvinden. Deze maatregelen worden privaat geborgd.

- Ten eerste wordt de monitoring van de fosfaatproductie uitgebreid met een 'early warning'-systeem om te voorkomen dat het fosfaatplafond wordt overschreden.

- Ten tweede kunnen op basis van een overeenkomst tussen NZO, LTO Nederland, Nedvedi en VLB de fosfaatgehalten in voer verder worden aangescherpt waardoor de fosfaatproductie verder wordt verlaagd (mogelijk 3-5 mln kilo).

- En ten derde kan, bij een dreigende overschrijding van het fosfaatplafond, het gebruik van de Kringloopwijzer als managementinstrument verplicht worden gesteld aan alle melkveebedrijven. Dit stimuleert melkveehouders tot het versneld toepassen van voer- en managementmaatregelen die fosfaatproductie en andere emissies (ammoniak, broeikasgassen) verlagen.

Wij hebben veel waardering voor de manier waarop het bedrijfsleven onderling tot afspraken komt en die ook in kwaliteitssystemen verankert.

Wij zullen, binnen het publieke instrumentarium, borgen dat ook op bedrijfsniveau de productie blijft plaatsvinden binnen de milieurandvoorwaarden. De hoge mate van grondgebondenheid van de sector en de wens van de zuivelketen om het grondgebonden karakter verder te versterken, bieden daarvoor een goed uitgangspunt. Wij willen daarom groei van individuele melkveehouderijen toestaan op voorwaarde dat voldoende grond onder het bedrijf ligt om de extra fosfaatproductie die het gevolg is van uitbreiding in zijn geheel te kunnen plaatsen danwel dat de extra fosfaatproductie in zijn geheel wordt verwerkt. Hierdoor neemt, ondanks een mogelijke stijging van de fosfaatproductie op bedrijfsniveau, de druk op de mestmarkt en op het stelsel van gebruiksnormen en gebruiksvorschriften niet toe. Ondernemers die willen groeien, kunnen kiezen uit twee strategieën: grondgebondenheid door verwerving van extra grond of door extra mestverwerking. Of natuurlijk een combinatie van die twee.

Voortbouwen op het streven naar grondgebondenheid ligt voor ons voor de hand. Grondgebondenheid heeft evidente voordelen voor de ondernemer en de omgeving en komt ten goede aan de omgevingskwaliteit (natuur, milieukwaliteit) en het leefgenot in het buitengebied. Bovendien sluit het aan bij andere ambities, bijvoorbeeld op het terrein van welzijn en de gezondheid van gehouden dieren. Maar ook op het terrein van weidegang. Weidende koeien kenmerken het Nederlandse cultuurlandschap. Ze maken de melkveehouderij zichtbaar. Uit cijfers van de Nederlandse Zuivel Organisatie blijkt dat 81,2% van de bedrijven weidegang toepast. Bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties hebben een Convenant Weidegang gesloten en zich er aan gecommitteerd de mate van weidegang tenminste op het huidige niveau te behouden. Wij ondersteunen het belang daarvan. Door grondgebondenheid te bevorderen, worden de mogelijkheden voor weidegang gestimuleerd.

Grondgebonden melkveehouders kunnen zelfvoorzienend zijn als het gaat om ruwvoerproductie en mestafzet op

eigen grond. Dit beperkt het aantal benodigde vervoersbewegingen aanzienlijk en voorkomt de import van mineralen in de vorm van veevoer van over de hele wereld.

Hiermee komen we ook tegemoet aan de wens van Stichting Natuur en Milieu om de veehouderij te laten groeien in duurzaamheid en de oproep van de Stichting Leefbaar Buitengebied.

Om uitwerking te kunnen geven aan de voorwaarde dat groei van het bedrijf niet mag leiden tot extra druk op de mestmarkt worden voor elk veehouderijbedrijf met melkvee de fosfaatproductie en het fosfaatoverschot in 2013 vastgelegd als referentie. Het fosfaatoverschot in 2013 geeft de meest actuele en niet meer te beïnvloeden informatie over de bijdrage van een individueel melkveebedrijf aan de druk op de mestmarkt. Vervolgens zal, beginnend per 2015, aan het einde van elk jaar de feitelijke fosfaatproductie worden vastgesteld en vergeleken met het bedrijfsspecifieke referentieniveau van 2013. Ondernemers waar de fosfaatproductie is toegenomen ten opzichte van de referentie moeten aantonen dat zij aan de aanvullende voorwaarde (grond of verwerking) voldoen. De referentiewaarde is bedrijfsgebonden en niet verhandelbaar maar er zal een voorziening worden getroffen in geval van bedrijfsoverdracht.

De voorwaarden die we willen stellen aan het mogelijk maken van groei in de melkveehouderij vergen nog nadere uitwerking. Vanzelfsprekend zal daarbij ook worden gekeken naar neveneffecten, zoals grondmarkt- of verdringingseffecten. Wij zullen deze extern laten doorrekenen. Wij zullen uw Kamer zo spoedig mogelijk informeren over de nadere uitwerking en een wetsvoorstel aan uw Kamer doen toekomen.

c. Extra borging fosfaatplafond

In het kader van eerdere derogatiebeschikkingen is in overleg met de Europese Commissie het nationale fosfaatproductieplafond vastgesteld op het niveau van 2002, te weten 172 mln kilo per jaar. De feitelijke fosfaatproductie in 2012 bedroeg 161 mln kilo. De daling in de recente jaren wordt verklaard door het succes van het voerspoor, waarin de fosfaatexcretie wordt verlaagd als gevolg van lagere fosfaatgehalten in het voer. Zoals aangegeven verwachten PBL en WUR dat de fosfaatproductie in 2020 ook onder het niveau van 2002 zal liggen. Wanneer uit de monitoring van de mestmarkt blijkt dat de feitelijke fosfaatproductie in enig jaar het plafond van 2002 overschrijdt, zijn nadere productiebegrenzende maatregelen aan de orde.

d. Ruimte in milieuvergunningen

Veehouderijactiviteiten vallen veelal onder de Wet Milieubeheer. Ze zijn vergunningsplichtig of meldingsplichtig in het kader van het Activiteitenbesluit. In de praktijk blijkt het voor veel bedrijven mogelijk te zijn meer dieren te houden op basis van de milieuvergunning dan dat zij kunnen op basis van dierrechten of melkquota. Wij zullen nader bezien op welke wijze daar meer samenhang in kan worden gebracht.

5. Vergunningverlening

PBL en WUR signaleren in hun rapport twee knelpunten voor de tijdige ontwikkeling van verwerkingscapaciteit, namelijk het beschikbaar komen van financiering en de procedures rond vergunningverlening.

Zoals toegezegd aan uw Kamer is inmiddels een meldpunt ingericht waar ondernemers knelpunten die zij ervaren in vergunningverlening kenbaar kunnen maken. Eén van de grote uitdagingen is om de juiste locaties te vinden voor de realisatie van mestverwerkingsinstallaties. Wij zullen het initiatief nemen om samen met provincies en gemeenten het bedrijfsleven te ondersteunen in het vinden van die juiste locaties. Daarvoor is nauwe onderlinge samenwerking tussen betrokken overheden en het bedrijfsleven nodig. We zullen we een 'actieteam versnelling vergunningverlening' vormen om daar een actieve en initiërende rol in te vervullen. Het actieteam treedt niet in de verantwoordelijkheid van vergunningaanvrager of – verlener, maar zal met provincies, gemeenten en bedrijfsleven in concrete situaties zoeken naar mogelijkheden om belemmeringen voor perspectiefrijke initiatieven weg te nemen.

6. Langetermijnperspectief: innovatie

Door de verwachte groei van de wereldbevolking in de komende decennia zal de vraag naar voedsel stijgen. Dit zal

ook effect hebben op de vraag naar de daarvoor benodigde meststoffen. Schaarste aan minerale grondstoffen en stijgende energieprijzen maken het noodzakelijk steeds efficiënter om te gaan met beschikbare meststoffen, vooral die van organische oorsprong. Meer met minder is daarbij de grote uitdaging. Daarvoor zijn innovatieve oplossingen nodig. Wij zien ruimte voor innovaties langs drie sporen:

1. De productie en het gebruik van kunstmestvervangers uit dierlijke mest;
2. Verdere verwaarding van mestbe- en mestverwerkingsproducten in binnen- en buitenland;
3. Productie van energie en biobrandstof uit dierlijke mest.

Voor de Nederlandse landbouwsector vertaalt de uitdaging zich ondermeer in het verder terugdringen van de afhankelijkheid van kunstmeststoffen ten faveure van meststoffen van organische oorsprong, bijvoorbeeld door de productie van kunstmestvervangers en mestproducten met specifieke eigenschappen, afgestemd op de behoefte van gebruikers in binnen- en buitenland. Mestverwerking kan hier een cruciale bijdrage aan leveren. Wij verwachten dan ook op de middellange tot lange termijn een situatie waarbij dierlijke mest voor veehouders niet langer een kostenpost maar juist een bron van inkomsten kan vormen, mits de geleverde producten aansluiten bij de behoeften bij afnemers van bemestingsproducten in binnen- en buitenland. Daarbij denken we ook nadrukkelijk aan bestemmingen buiten Europa. Ook daarom is het van groot belang dat mestverwerking goed op gang komt en dat innovatieve technieken een kans krijgen.

Naast een belangrijke bron van mineralen voor de teelt van gewassen kan dierlijke mest ook een bron van energie vormen. Meest bekend is de vergisting van dierlijke mest, al dan niet in combinatie met organische co-producten, voor de productie van methaan en warmte. Via nieuwe innovatieve technieken is het ook mogelijk om uit dierlijke mest biobrandstoffen te winnen. Hier liggen kansen om dierlijke mest maximaal te verwaarden en tegelijkertijd bij te dragen aan milieudoelstellingen op het gebied van duurzame energie, resource-efficiency en klimaat.

Innovaties in de mestverwerking, met name daar waar het gaat om de productie van duurzame energie en het verwaarden van producten uit dierlijke mest, passen in het Groene Groeibeleid van het kabinet en lenen zich voor het sluiten van een Green Deal. Dit thema raakt aan beleidsterreinen als biobased economy, klimaat, grondstoffen en energie. Op het raakvlak van deze beleidsterreinen wordt gewerkt aan de gewenste innovaties in de mestverwerking. Het is aan het landbouwbedrijfsleven om partners te vinden in bijvoorbeeld onderzoek (universiteiten, onderzoeksinstituten), industrie (chemie, afvalverwerking, energie) en bij partijen die producten binnen en buiten Nederland kunnen vermarkten. Het benodigde onderzoek kan daarbij ingebracht worden in de topsectoren Agro & Food en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen. Daar waar mogelijk kan de overheid faciliteren, bijvoorbeeld door partijen bijeen te brengen en procedures te stroomlijnen. Voor financiering van innovaties op het gebied van mestverwerking zullen extra middelen worden vrijgemaakt binnen de bestaande kaders, onder andere via het huidige artikel 68 en het toekomstige GLB en via de bestaande budgetten voor onderzoek en innovatie.

Fwd: Persbericht LTO en NZO Verantwoorde ontwikkeling Nederlandse melkveehouderij

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEN>
 To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>, [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
 Sent: December 12, 2013 2:57:05 PM CET
 Received: December 12, 2013 2:57:06 PM CET
 Attachments: ATT00001.htm, Persbericht Verantwoorde ontwikkeling Nederlandse melkveehouderij, 12 december 2013.pdf

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van [REDACTED]@nzo.nl>
 Kopie: [REDACTED]@wxs.nl" [REDACTED]@wxs.nl>, "[REDACTED]@frieslandcampina.com>
 Onderwerp: Persbericht LTO en NZO Verantwoorde ontwikkeling Nederlandse melkveehouderij

Namens [REDACTED] (LTO melkveehouderij) en [REDACTED] (Nederlandse Zuivel Organisatie) stuur ik u hierbij het persbericht Verantwoorde ontwikkeling Nederlandse melkveehouderij.

Wij zijn graag bereid tot een toelichting!

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

[REDACTED] (gezamenlijk initiatief NZO en LTO)

[REDACTED]

[REDACTED]

Nederlandse Zuivel Organisatie
 www.nzo.nl
 Postbus 165, 2700 AD Zoetermeer
 Louis Braillelaan 80, 2719 EK Zoetermeer
 [REDACTED]@nzo.nl<mailto:[REDACTED]@nzo.nl>

Fwd: Zuivel en mest / mineralen

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEN>
To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
Sent: February 13, 2014 7:45:23 PM CET
Received: February 13, 2014 7:45:24 PM CET

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED]@frieslandcampina.com>
Datum: 13 februari 2014 18:08:39 CET
Aan: "Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)" <j.p.hoogeveen@minez.nl>
Kopie: [REDACTED]@minez.nl>
Onderwerp: Antw.: Zuivel en mest / mineralen

Beste Hans,

Na de Kamerbrief over mest / mineralen en dierrechten in december j.l. zijn we in de zuivel verder gegaan om ons Plan van Aanpak inzake mest en mineralen alsmede het Toekomstbeeld voor een verantwoorde ontwikkeling van de melkveehouderij, nader vorm te geven.

Wellicht kunnen [REDACTED] en ondergetekende op korte termijn een afspraak met je maken teneinde de stand van zaken toe te lichten.

Groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Corporate Director Public & Quality Affairs

FrieslandCampina

Postbus 1551

3800 BN Amersfoort

bezoekadres:

Stationsplein 4

3818 LE Amersfoort

[REDACTED]

f +31 (0)33 71 33093

[REDACTED]
[REDACTED]@frieslandcampina.com

www.frieslandcampina.com

Disclaimer: The information in this e-mail (including any attachments) is strictly confidential and may be legally privileged. If you are not the intended recipient of this message, please delete it including any attachments and immediately notify the sender. Any disclosure, copying, distribution or use either whole or partial of its contents is strictly prohibited except with formal approval. FrieslandCampina cannot guarantee that e-mail communications are secured and error-free and does not accept any liability for damages resulting from the use of e-mail. The general terms and conditions of purchase respectively sale and delivery of Royal FrieslandCampina N.V., are applicable to all transactions and undertakings resulting therefrom.

De informatie in deze e-mail (inclusief bijlagen) is strikt persoonlijk en vertrouwelijk en mogelijk juridisch geprivilegieerd. Indien u niet de bedoelde ontvanger van dit bericht bent verzoeken wij u het bericht inclusief bijlagen te vernietigen en ons hiervan onmiddellijk op de hoogte te stellen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging of verspreiding van (een gedeelte van) dit bericht is, zonder formele toestemming, strikt verboden. FrieslandCampina kan niet garanderen dat e-mail communicatie veilig en foutloos is en accepteert geen enkele aansprakelijkheid voor schade voortvloeiende uit het gebruik hiervan. Op alle transacties en daaruit voortvloeiende verbintenissen zijn de algemene inkoopvoorwaarden respectievelijk verkoopvoorwaarden van Koninklijke FrieslandCampina N.V. van toepassing.

FW: Gesprek woensdag 12 maart

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
 To: [REDACTED] O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]
 Sent: March 11, 2014 5:10:05 PM CET
 Received: March 11, 2014 5:10:06 PM CET
 Attachments: 11 mrt 2014 Implementatie 'Kansen voor de zuivelketen' 2013_2014 def.pptx

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]@frieslandcampina.com]
 Verzonden: dinsdag 11 maart 2014 15:03
 Aan: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)
 CC: [REDACTED]@wxs.nl [REDACTED]@wxs.nl
 Onderwerp: RE: Gesprek woensdag 12 maart
 Urgentie: Hoog

Beste Hans,

Bijgaand enkele sheets inzake de implementatie van het Plan van Aanpak van de zuivelsector.
 Een en ander lichten we morgen gaarne toe.

Groet,

[REDACTED]
 [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
 Verzonden: Monday, March 10, 2014 9:43 AM
 Aan: Hoogeveen, mr.dr. J.P. MPA (Hans) (j.p.hoogeveen@minez.nl)
 CC: [REDACTED]@minez.nl; [REDACTED]@wxs.nl [REDACTED]@wxs.nl
 Onderwerp: Gesprek woensdag 12 maart

Beste Hans,

Ten behoeve van ons gesprek op woensdag a.s, bijgaand een sheetpresentatie over onze visie op een verantwoorde ontwikkeling van de Nederlandse melkveehouderij.

We zullen woensdag een korte presentatie meenemen over de stand van zaken inzake de implementatie van het Plan van Aanpak van de zuivel om te blijven produceren binnen de milieुरandvoorwaarden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
 [REDACTED]

Disclaimer: The information in this e-mail (including any attachments) is strictly confidential and may be legally privileged. If you are not the intended recipient of this message, please delete it including any attachments and immediately notify the sender. Any disclosure, copying, distribution or use either whole or partial of its contents is

strictly prohibited except with formal approval. FrieslandCampina cannot guarantee that e-mail communications are secured and error-free and does not accept any liability for damages resulting from the use of e-mail. The general terms and conditions of purchase<<http://www.frieslandcampina.com/english/~media/C94248562B5E4B78B9A24748B9AFA023.ashx>> respectively sale and delivery<<http://www.frieslandcampina.com/english/~media/FE2E9FFC2CAF48D5AA8EF12D9924DF9B.ashx>> of Royal FrieslandCampina N.V., are applicable to all transactions and undertakings resulting therefrom.

De informatie in deze e-mail (inclusief bijlagen) is strikt persoonlijk en vertrouwelijk en mogelijk juridisch geprivilegieerd. Indien u niet de bedoelde ontvanger van dit bericht bent verzoeken wij u het bericht inclusief bijlagen te vernietigen en ons hiervan onmiddellijk op de hoogte te stellen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging of verspreiding van (een gedeelte van) dit bericht is, zonder formele toestemming, strikt verboden. FrieslandCampina kan niet garanderen dat e-mail communicatie veilig en foutloos is en accepteert geen enkele aansprakelijkheid voor schade voortvloeiende uit het gebruik hiervan. Op alle transacties en daaruit voortvloeiende verbintenissen zijn de algemene inkoopvoorwaarden<<http://www.frieslandcampina.com/nederlands/~media/07C4B936CA2F4833BC1118F82329B802.ashx>> respectievelijk verkoopvoorwaarden<<http://www.frieslandcampina.com/nederlands/~media/9A5CC75C0CD84AAF9762E35038F2D6A5.ashx>> van Koninklijke FrieslandCampina N.V. van toepassing.

Re: Gesprek woensdag 12 maart

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
 To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
 Sent: March 11, 2014 5:31:58 PM CET
 Received: March 11, 2014 5:31:59 PM CET

Ha [REDACTED]

[REDACTED] Bel je straks over gesprek met [REDACTED] en [REDACTED]

Groet

Hans

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 11 mrt. 2014 om 17:18 heeft [REDACTED]@minez.nl> het volgende geschreven:

Hans,

[REDACTED] vond aanwezigheid van Natuur en Milieu prima. [REDACTED] heeft zijn agenda aangepast en is er morgen bij.

Doe je het gesprek alleen of wil je iemand erbij hebben? Ik kan aanschuiven. Of [REDACTED] kan dat doen als je liever wilt.

dag, [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)
 Verzonden: maandag 10 maart 2014 17:36
 Aan: [REDACTED]
 Onderwerp: Re: Gesprek woensdag 12 maart

Stem het even met [REDACTED] af zodat hij het ook weet!

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 mrt. 2014 om 17:08 heeft [REDACTED] <[REDACTED]@minez.nl> het volgende geschreven:

Hans,

Dat lijkt me een goed idee. Zal ik dat met [REDACTED] regelen of wil je eerst met [REDACTED] afstemmen?

dag [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)

Verzonden: maandag 10 maart 2014 9:48

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: FW: Gesprek woensdag 12 maart

Moeten we overigens niet ook Natuur en Milieu uitnodigen?

Gr

Hans

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]@frieslandcampina.com]

Verzonden: maandag 10 maart 2014 9:43

Aan: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)

CC: [REDACTED]@wxs.nl)

[REDACTED]@wxs.nl)

Onderwerp: Gesprek woensdag 12 maart

Beste Hans,

Ten behoeve van ons gesprek op woensdag a.s, bijgaand een sheetpresentatie over onze visie op een verantwoorde ontwikkeling van de Nederlandse melkveehouderij.

We zullen woensdag een korte presentatie meenemen over de stand van zaken inzake de implementatie van het Plan van Aanpak van de zuivel om te blijven produceren binnen de milieurandvoorwaarden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Disclaimer: The information in this e-mail (including any attachments) is strictly confidential and may be legally privileged. If you are not the intended recipient of this message, please delete it including any attachments and immediately notify the sender. Any disclosure, copying, distribution or use either whole or partial of its contents is strictly prohibited except with formal approval. FrieslandCampina cannot guarantee that e-mail communications are secured and error-free and does not accept any liability for damages resulting from the use of e-mail. The general terms and conditions of purchase<<http://www.frieslandcampina.com/english/~media/C94248562B5E4B78B9A24748B9AFA023.ashx>> respectively sale and delivery<<http://www.frieslandcampina.com/english/~media/FE2E9FFC2CAF48D5AA8EF12D9924DF9B.ashx>> of Royal FrieslandCampina N.V., are applicable to all transactions and undertakings resulting therefrom.

De informatie in deze e-mail (inclusief bijlagen) is strikt persoonlijk en vertrouwelijk en mogelijk juridisch geprivilegieerd. Indien u niet de bedoelde ontvanger van dit bericht bent verzoeken wij u het bericht inclusief bijlagen te vernietigen en ons hiervan onmiddellijk op de hoogte te stellen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging of verspreiding van (een gedeelte van) dit bericht is, zonder formele toestemming, strikt verboden. FrieslandCampina kan niet garanderen dat e-mail communicatie veilig en foutloos is en accepteert geen enkele aansprakelijkheid voor schade voortvloeiende uit het gebruik hiervan. Op alle transacties en daaruit voortvloeiende verbintenissen zijn de algemene inkoopvoorwaarden<<http://www.frieslandcampina.com/nederlands/~media/07C4B936CA2F4833BC1118F82329B802>.

ashx> respectievelijk

verkoopvoorwaarden<<http://www.frieslandcampina.com/nederlands/~media/9A5CC75C0CD84AAF9762E35038F2D6A5.ashx>> van Koninklijke FrieslandCampina N.V. van toepassing.

MEMO

Aan: [REDACTED]

Van: [REDACTED]

Natuur & Milieu, in overleg met de Provinciale Milieufederaties en Milieudefensie

Betreft: Input Proces Verdere Invulling Mestwet

Datum: 23 maart 2014

Inleiding

Het kader voor de mestwet zoals geschetst in de brief van de staatssecretaris is een goed uitgangspunt. De brief geeft aan dat Dierrechten voor varkens en kippen gehandhaafd blijven en de melkveehouderij grondgebonden dient te blijven. Dat laatste wordt (gedeeltelijk) ingevuld door voor elke uitbreiding / nieuw-vestiging van een melkveehouder per extra koe grond beschikbaar moet zijn of de mest verplicht verwerkt moet worden. Bovendien heeft de sector afgesproken dat de totale melkveehouderij onder het fosfaatproductieplafond van 84 miljoen kilo per jaar blijft. Tevens neemt de melkveehouderij een aantal extra maatregelen. Die wij zeer ondersteunen. Tegelijk vinden we het het meest verstandig bij elke uitbreiding van een melkveehouderijbedrijf grondgebondenheid te eisen. Bijvoorbeeld van 0,5 hectare per koe of een vergelijkbare norm.

Verdere uitwerking

Voor de verdere uitwerking van de mestwet zijn voor ons de volgende onderwerpen van belang:

- 1) Publieke instrumentarium inzetten om op bedrijfsniveau te borgen dat productie blijft plaatsvinden binnen de milieurandvoorwaarden (uit brief);
- 2) Borging nationaal fosfaatproductieplafond;
- 3) Samenhang in milieuvergunningen (en latente ontwikkelruimte) verder vastleggen;
- 4) Hand aan de kraan: wettelijk vastleggen van de maatregelen die de overheid moet nemen als het private instrumentarium onvoldoende reductie van fosfaatproductie en emissies naar het milieu oplevert en de wijze waarop de overheid de maatregelen invoert;
- 5) Landelijk wettelijk kader voor de melkveehouderij om de privaat voorgestelde extra maatregelen om ongewenste ontwikkeling tegen te gaan eenduidig toepasbaar te maken voor provincies en gemeenten.

We lichten deze punten hieronder toe:

Ad 1: Publieke instrumentarium inzetten om op bedrijfsniveau te borgen dat productie blijft plaatsvinden binnen de milieurandvoorwaarden

Wij stellen voor dat de staatssecretaris:

- het private instrumentarium algemeen verbindend verklaart;
- de kringloopwijzer verplicht stelt voor alle melkveebedrijven;
- systematiek van monitoring fosfaatproductie en early warning vastlegt in de mestwet;

Ad 2: extra borging fosfaatplafond

Wij stellen voor om het fosfaatplafond per sector vast te leggen in de mestwet en daarin rekening te houden met de door het PBL berekende afname van de fosfaatplaatsingsruimte door de noodzaak om tot evenwichtsbemesting te komen, volgens onderstaande schema:

	1 Plafond 2002 (maximum gesteld in de toenmalige derogatie)	2 Milieuplafond 2015 evenredig verdeeld over alle sectoren volgens nieuwe PBL berekeningen
Melkveehouderij	84,9	67,9
Overig rundvee	12,5	10,0
Varkens	39,7	31,8
Kippen	27,4	21,9
Overig	8,4	6,7
Totaal	172,9	138,3 (=80%)

Ad 3. Samenhang in milieuvergunningen (en latente ontwikkelruimte) verder vastleggen

We stellen voor de samenhang verder vast te leggen door overheden systematisch te laten toetsen of de ruimte die bestaande bedrijven hebben om meer dieren te gaan houden, mogelijk is op grond van de omgevingsvergunning, eventuele andere milieuvergunningen, ruimtelijke ordening, de mestwet en het onder punt 5 genoemde wettelijke kader.

Indien een bedrijf meer dieren mag hebben op grond van zijn omgevingsvergunning dan op basis van die eisen mogelijk is, moet het bevoegd gezag de vergunning actualiseren en die ruimte beperken. Ons voorstel is om dat te regelen in een bestuursovereenkomst tussen rijk en VNG/IPO.

Ad 4. Hand aan de kraan: wettelijk vastleggen van de maatregelen die de overheid moet nemen als het private instrumentarium onvoldoende reductie van fosfaatproductie en emissies naar het milieu oplevert;

Wij stellen voor dat wanneer het private systeem onvoldoende beperkend werkt voor de productie van fosfaat en andere milieuemissies de overheid aanvullende wettelijke maatregelen neemt, te weten:

- a. Invoeren van een grondgebonden norm van 2 gve per hectare (of vergelijkbaar) voor de gehele melkveehouderij;
- b. Bedrijven die niet voldoen aan de norm van 2 gve per hectare (of vergelijkbaar) hebben drie jaar de tijd om wel aan die norm te voldoen.

Deze aanvullende maatregelen worden gelijktijdig met het private instrumentarium vastgelegd.

Ad 5. Landelijk wettelijk kader voor de melkveehouderij om de privaats voorgestelde extra maatregelen om ongewenste ontwikkeling tegen te gaan eenduidig toepasbaar te maken voor provincies en gemeenten.

De melkveesector heeft zelf aangegeven ongewenste ontwikkelingen niet meer te willen en provincies en gemeenten op te roepen deze ook niet meer toe te staan. N&M stelt voor om hiervoor een wettelijk kader op te stellen. Met daarin in de volgende waarborgen:

Provincies en gemeenten staan alleen uitbreiding, nieuwbouw of nieuw vestiging toe wanneer melkveebedrijven:

- a. Minimaal 75% van de ruwvoer productie van eigen grond komt, of binnen straal van 10 km met langlopende contracten / pacht;
- b. Minimale omvang van huiskavel 0,15 ha per gve is om weidegang te waarborgen;
- c. Bedrijven minimaal 120 dagen per jaar 6 uur per dag weidegang toepassen;
- d. Alle extra koeien worden gehouden in emissiearme stallen en alle nieuwe stallen emissiearm zijn;
- e. Koeien op bedrijven die vernieuwen, nieuwbouwen of uitbreiden “in het zicht” staan;
- f. In overbelast gebieden een norm van 2 gve per hectare (of vergelijkbaar) wordt toegepast, voor alle bedrijven;
- g. Bouwblokken zijn maximaal 1,5 hectare – exclusief ruwvoervoorzieningen.

Fwd: Inbreng Agenda Uitwerken Mestwet

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
 To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
 Sent: March 31, 2014 8:02:38 AM CEST
 Received: March 31, 2014 8:02:38 AM CEST
 Attachments: image001.png, ATT00001.htm, 20140318 Voorstel Verdere Invulling Mestwet TK.docx, ATT00002.htm

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED] @natuurenmilieu.nl>
 Aan: "Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)" <j.p.hoogeveen@minez.nl>, [REDACTED]
 [REDACTED] @frieslandcampina.com>
 Kopie: [REDACTED] @bakkerbarendrecht.nl) [REDACTED] @bakkerbarendrecht.nl)"
 [REDACTED] @bakkerbarendrecht.nl>
 Onderwerp: Inbreng Agenda Uitwerken Mestwet

Beste heren,

In bijgevoegde notitie onze wensen / ideeën voor de verdere invulling van de mestwet. We hebben zoals afgesproken het kader genomen zoals dat er nu ligt: de brief van de stas over verdere invulling van de mestwet en de maatregelen die die melkveehouderij heeft aangekondigd.

Inhoudelijk zou het dus grotendeels moeten sporen, hoewel wij vanzelfsprekend hier en daar andere accenten leggen. Over de manier waarop eea geborgd zou kunnen worden, doen we mogelijk andere voorstellen. Uitgangspunt voor ons is daarbij dat de melkveehouderij volop de mogelijkheid moet krijgen om haar systeem privaat uit te voeren en tegelijk vanuit maatschappelijke belang een wettelijk kader nodig is om die private uitvoering mogelijk te maken en te borgen, juist op het moment dat het mis dreigt te gaan.

Vriendelijke groet,

[REDACTED]
 [REDACTED]

Natuur & Milieu
 Postbus 1578 | 3500 BN Utrecht
 Hamburgerstraat 28a | 3512 NS Utrecht

[REDACTED] @natuurenmilieu.nl | W.
www.natuurenmilieu.nl<<http://www.natuurenmilieu.nl/>>
 Investeer in de toekomst, steun Natuur & Milieu.<<http://www2.natuurenmilieu.nl/doe-mee>>

[Beschrijving: N&M_logo_e-mailhandtekening]

Fwd: bestuurlijk overleg mest op woensdag

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
Sent: April 1, 2014 8:07:24 AM CEST
Received: April 1, 2014 8:07:24 AM CEST

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED]@minez.nl>
Datum: 31 maart 2014 11:29:30 CEST
Aan: "Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)" <j.p.hoogeveen@minez.nl>
Onderwerp: bestuurlijk overleg mest op woensdag

Hans,

Jij zou met de stas nog bespreken of ze woensdag bestuurlijk overleg wil met LTO over mest (over contouren van de wet stelsel verantwoorde groei melkveehouderij, POR en equivalente maatregelen) en dan met [REDACTED] bellen? Gaat dat overleg door? Zover ik weet, staat het gepland voor woensdag om half twaalf met vooroverleg om elf uur, maar dan ben jij nog niet terug uit Brussel.

dag, [REDACTED]

Re: agenda bestuurlijk overleg mest morgen

From: Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans) </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEN>
To: [REDACTED] </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
Sent: April 14, 2014 12:13:06 PM CEST
Received: April 14, 2014 12:13:06 PM CEST

Akkoord

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 apr. 2014 om 11:51 heeft [REDACTED] @minez.nl> het volgende geschreven:

Hans,

De volgende punten kunnen op de agenda voor het bestuurlijk overleg morgen. De eerste vier zijn het belangrijkste. Daar gaat het er om de inhoudelijke invulling te bespreken. Vijfde en zesde punt gaan over voortgang maar daar hebben wij geen concrete voorstellen. Die kunnen we er ook afdelen en het aan LTO laten om ze te agenderen

1. derogatie en knelpuntenvoorziening
2. maatregelen vijfde actieprogramma (invulling van equivalente maatregelen en onafhankelijke stikstofnorm voor graan)
3. wet stelsel verantwoorde groei melkveehouderij
4. POR-regeling
5. fraude
6. implementatie wet mestverwerkingsplicht

Zal ik alle zes punten aan LTO melden?

dag, [REDACTED].

From: j.p.hoogeveen@minez.nl, Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)
 </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP
 (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEN>
 To: [REDACTED]@minez.nl>, [REDACTED]
 </O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP
 (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
 Sent: April 30, 2014 8:19:05 AM CEST
 Received: April 30, 2014 8:19:22 AM CEST

Ha [REDACTED]

Dank voor de brief. Ziet er goed uit. In onderstaand stukje heb ik nog een paar wijzigingen aangebracht.
 Nu bellen met EC heeft risico dat ze eerst willen overleggen en dan kan brief niet uit.

Groetjes

Hans

Geachte Voorzitter,

Op 25 april jl heb ik uw Kamer geïnformeerd dat het Nitraatcomité in Brussel heeft ingestemd met een derogatie van de Nitraatrichtlijn voor de periode 2014-2017. Met deze brief informeer ik u nader over de invulling van de aangekondigde wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm) en beantwoord ik het verzoek van de vaste commissie voor Economische Zaken over het verbod op het gebruik van fosfaat uit kunstmest voor bedrijven die van derogatie gebruik willen maken (2014Z07955/2014D15627).

Onderhandelingstraject met de Europese Commissie

De onderhandelingen over het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn en derogatie zijn een langdurig, intensief en moeilijk proces gebleken. Niet in de laatste plaats door de mate, zowel in in aantal als in hoogte, waarin de norm voor de kwaliteit van grondwater in Nederland wordt overschreden en door de omvang van het mestoverschot in relatie tot borging van het eerder overeengekomen fosfaatproductieplafond (niveau 2002) in het wettelijk instrumentarium. Over de voortgang van de gesprekken met de Europese Commissie heb ik uw Kamer zowel schriftelijk (PM briefnummers opnemen) als mondeling tijdens algemene overleggen geïnformeerd. Het ging daarbij vooral om de hoofd- en knelpunten van de onderhandelingen, die betrekking hadden op de hoogte van de norm voor stikstof uit dierlijke mest en verplichte aandeel grasland in het bouwplan. Voor de knelpunten heb ik mij tot het einde toe en ook na het beginselakkoord met de Europese Commissie ingezet en heb ik een adequate oplossing kunnen bieden (brief van 25 april, kenmerk DGA-PAV / 14072360).

Ik heb met Eurocommissaris [REDACTED] gesproken over het vijfde actieprogramma en derogatie (PM briefnummer). En er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden op hoogambtelijk niveau tussen mijn departement en de dienst van Eurocommissaris [REDACTED]. Die gesprekken hebben een vertrouwelijk karakter. Het is niet gebruikelijk om tijdens de gesprekken of na afloop ervan mededelingen te doen of correspondentie openbaar te maken.

Gedurende het laatste jaar heb ik verscheidene malen overleg heb gehad met vertegenwoordigers van de landbouwsector en ook van natuur- en milieuorganisaties in het traject dat uiteindelijk heeft geleid tot een positief resultaat in het Nitraatcomité over derogatie voor de periode 2014- 2017. In die overleggen is derogatie aan de orde geweest, maar ook de invulling van het maatregelenpakket dat de basis heeft gevormd voor de derogatie, met name het vijfde actieprogramma, de verplichte mestverwerking, de voortzetting van de dierrechten voor varkens en pluimvee en het aangekondigde stelsel voor verantwoorde groei van de melkveehouderij.

Uitvoeringsregeling Meststoffenwet

Nu het Nitraatcomité heeft ingestemd met de conceptbeschikking voor een derogatie voor Nederland, kan de Europese Commissie het proces in gang zetten om Nederland een formele derogatiebeschikking te verlenen. Parallel daaraan worden de bepalingen uit die beschikking in Nederlandse regelgeving geïmplementeerd om ondernemers de gelegenheid te bieden zich aan te melden voor gebruik van derogatie.

Op 25 april heb ik uw Kamer gemeld (kenmerk DGA-PAV / 14072360) dat de voorwaarden voor ondernemers om gebruik te maken van de derogatie zullen worden opgenomen in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Dat betreft, naast de hoofdpunten die eerder met uw Kamer zijn gewisseld:

- het vaststellen van een afwijkende periode waarin ondernemers in 2014 de gelegenheid hebben zich aan te melden voor derogatie, monsters en analyses van de landbouwgrond te laten uitvoeren en het bemestingsplan op te stellen;
- het toevoegen van de voorwaarde dat deelnemers aan derogatie geen fosfaat uit kunstmest gebruiken;
- het toevoegen van een overgangsrechtelijke voorziening;
- het schrappen van de eis dat deelnemers aan derogatie bij aanmelding een schatting van de oppervlakte landbouwgrond moeten maken, en
- het actualiseren van het aan deelnemers aan derogatie doorberekende tarief.

Uit de concept-derogatiebeschikking volgt ook de verplichting om het aantal derogatiebedrijven waar fysieke controles worden uitgevoerd wordt verhoogd van 3% naar 7%. Dit vergt echter geen wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

Bijgevoegd vindt u de concept-beschikking van de Europese Commissie waarover het Nitraatcomité heeft besloten en de wijziging van de Urm.

Fosfaat

Uit de concept-derogatiebeschikking volgt dat deelnemers aan derogatie geen gebruik meer kunnen maken van fosfaat uit kunstmest. Dat betekent dat fosfaat afkomstig moet zijn van dierlijke mest (en compost?). Het verbod geldt vanaf het moment dat bovengenoemde wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet van kracht wordt. Er zijn geen consequenties als ondernemers die van derogatie gebruik willen maken en voor het van kracht worden van de regeling fosfaat uit kunstmest hebben aangewend.

Uitgangspunt voor de onderhandelingen waren dat Nederland weliswaar goede vorderingen maakt met de implementatie van de richtlijn, maar tevens te maken heeft met een groot mestoverschot, fosfaatoverschot en overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen. De Europese Commissie heeft ook een voorwaarde over kunstmest in de concept-derogatiebeschikking opgenomen omdat het in het licht van het grote overschot van fosfaat uit dierlijke mest voor de Europese Commissie logisch is zoveel mogelijk fosfaat uit dat overschot te gebruiken in plaats van fosfaat uit kunstmest als het ware nog aan het overschot toe te voegen.

De sector heeft ook de ambitie om kunstmest te vervangen door dierlijke mest. Dat blijkt uit het 'Ketenakkoord fosfaat' uit 2011 en uit het plan 'Koersvast richting 2020' uit 2013(nog citaten zoeken). Ik ondersteun die ambitie, bijvoorbeeld door in het kader van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid middelen vrij te maken voor een innovatie- en investeringsregeling waarbinnen ook ruimte is voor initiatieven op het gebied van mest be- en verwerking.

Uit de derogatieraportage (PM Kamerstuk) volgt dat derogatiebedrijven jaarlijks gemiddeld 3% van hun fosfaatgebruiksnorm opvullen met kunstmest. Dat gebeurt omdat sommige gewassen, waaronder snijmais, in een

vroeg stadium gevoelig zijn voor fosfaatgebrek. Uit recente proeven van Wageningen UR blijken echter goede resultaten als rijenbemesting met dierlijke mest in plaats van met kunstmest plaatsvindt. Dit biedt mogelijkheden voor vervanging van kunstmest door dierlijke mest.

Voor zover in 2014 knelpunten kunnen ontstaan voor ondernemers die niet hadden gerekend op de voorwaarde dat fosfaat niet afkomstig mag zijn uit kunstmest en hiermee pas na het begin van het teeltseizoen bekend zijn geworden, tref ik een voorziening. Een overgangsregeling naar analogie van de overgangsvoorziening die van toepassing is voor ondernemers die in 2014 als gevolg van aangegane financiële verplichtingen niet meer kunnen voldoen aan de voorwaarde om over 80% grasland te beschikken en waarover ik uw Kamer eerder heb geïnformeerd (brief van 25 april, kenmerk DGA-PAV / 14072360). De voorziening is gericht op ondernemers die verplichtingen zijn aangegaan voor de aanwending van fosfaat uit kunstmest en maakt het mogelijk dat deze ondernemers in 2014 nog fosfaat uit kunstmest aanwenden. Ondernemers die in het kader van de voorjaarsaanwending (tot en met 15 mei) van deze voorziening gebruik willen maken, melden dat gelijk met aanmelding voor derogatie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Ondernemers die na 15 mei nog fosfaat uit kunstmest willen aanwenden, melden dat gelijk met aanmelding voor derogatie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en dienen bewijzen in waaruit blijkt dat tijdig (vóór 1 mei 2014) financiële verplichtingen zijn aangegaan.

Over de overgangsvoorziening is geen advies van de landsadvocaat of de Raad van State ingewonnen omdat daarover overeenstemming met de Europese Commissie is bereikt. De voorziening is vastgesteld na overleg met LTO.

De komende periode wordt het overleg met de Europese Commissie over het herwinnen van fosfaten voortgezet. Net als de Europese Commissie, hecht ik aan het belang van het sluiten van kringlopen. We zoeken naar mogelijkheden om dierlijke mest, ook in plaats van kunstmest, landbouwkundig en milieukundig verantwoord aan te wenden. Er zijn verschillende initiatieven gericht op het maken van nieuwe meststoffen uit de be- en verwerking van dierlijke mest. Daarvoor is nodig dat er binnen de Europese richtlijnen ruimte komt om producten uit dierlijke mest, zoals mineralenconcentraat, struviet en assen als kunstmest te erkennen en te kunnen gebruiken. Ik zet daar in Europees verband op in.

Verstuurd vanaf mijn iPad

Re: Kamerbrief Urm

From: j.p.hoogeveen@minez.nl, Hoogeveen, dhr. mr. J.P. MPA (Hans)
</O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=J.P.HOOGVEEEN>
To: [REDACTED]@minez.nl>,
</O=MINLNV/OU=EXCHANGE ADMINISTRATIVE GROUP (FYDIBOHF23SPDLT)/CN=RECIPIENTS/CN=[REDACTED]>
Sent: April 30, 2014 8:25:21 AM CEST
Received: April 30, 2014 8:27:45 AM CEST

In vervolg op mijn reactie zojuist het volgende.

Ik zou in antwoord op [REDACTED] toch nog even kijken naar het laatste deel van mijn suggestie. Immers we hadden TK nog niet geïnformeerd over kunstmest verbod.

Gr

Hans

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 29 apr. 2014 om 23:46 heeft [REDACTED]@minez.nl> het volgende geschreven:

hoi Hans,

Ik heb, geïnspireerd door de tekst die jij eerder vanavond stuurde, een nieuwe versie van de brief gemaakt. Ik probeer te laten zien dat de TK niet onvolledig is geïnformeerd, maar in eerste instantie over de hoofdzaken en nu over een aantal kleinere punten. Daarover wordt dan misschien geconcludeerd dat er een foute inschatting is gemaakt van wat bij de hoofdzaken hoorde maar dat is hopelijk iets anders dan onvolledig geïnformeerd.

Verder in ieder geval nog twee aandachtspunten.

Ik zeg nu dat er overeenstemming is met de EC over de overgangsvoorziening. Kunnen we dat zo doen? Kan me voorstellen dat even wordt gebeld met de EC. Blijft dit dan droog?

En ik zeg dat de overgangsregeling na overleg met LTO is vastgesteld en dat derogatie aan de orde is geweest in gesprekken met LTO. Dat is technisch juist, maar ik weet niet of het past in de huidige verhouding met LTO. Over derogatie hebben we het wel gehad, maar altijd in vrij anstracte termijn. De voorwaarden uit de derogatiebeschikking zijn niet aan de orde geweest voor we er akkoord met LTO over bereikten.

En we moeten morgen het rijtje van [REDACTED] nog even doorlopen. Dat zit er nog niet helemaal goed in.

Ik denk zelf dat deze versie veel beter is dan die van vanmiddag. Ben benieuwd wat jij vindt.

dag, [REDACTED].

Geachte Voorzitter,

Op 25 april jl heb ik uw Kamer geïnformeerd dat het Nitraatcomité in Brussel heeft ingestemd met een derogatie van de Nitraatrichtlijn voor de periode 2014-2017. Met deze brief informeer ik u nader over de invulling van de aangekondigde wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm) en beantwoord ik het verzoek van de vaste

commissie voor Economische Zaken over het verbod op het gebruik van fosfaat uit kunstmest voor bedrijven die van derogatie gebruik willen maken (2014Z07955/2014D15627).

Onderhandelingstraject met de Europese Commissie

De onderhandelingen over het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn en derogatie zijn een langdurig, intensief en moeilijk proces gebleken. Niet in de laatste plaats door de mate, zowel in in aantal als in hoogte, waarin de norm voor de kwaliteit van grondwater in Nederland wordt overschreden en door de omvang van het mestoverschot in relatie tot borging van het eerder overeengekomen fosfaatproductieplafond (niveau 2002) in het wettelijk instrumentarium. Over de voortgang van de gesprekken met de Europese Commissie heb ik uw Kamer zowel schriftelijk (PM briefnummers opnemen) als mondeling tijdens algemene overleggen geïnformeerd. Het ging daarbij vooral om de hoofd- en knelpunten van de onderhandelingen, die betrekking hadden op de hoogte van de norm voor stikstof uit dierlijke mest en verplichte aandeel grasland in het bouwplan. Voor de knelpunten heb ik mij tot het einde toe en ook na het beginselakkoord met de Europese Commissie ingezet en heb ik een adequate oplossing kunnen bieden (brief van 25 april, kenmerk DGA-PAV / 14072360).

Ik heb met Eurocommissaris [REDACTED] gesproken over het vijfde actieprogramma en derogatie (PM briefnummer). En er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden op hoogambtelijk niveau tussen mijn departement en de dienst van Eurocommissaris [REDACTED]. Die gesprekken hebben een vertrouwelijk karakter. Het is niet gebruikelijk om tijdens de gesprekken of na afloop ervan mededelingen te doen of correspondentie openbaar te maken.

Gedurende het laatste jaar heb ik verscheidene malen overleg heb gehad met vertegenwoordigers van de landbouwsector en ook van natuur- en milieuorganisaties in het traject dat uiteindelijk heeft geleid tot een positief resultaat in het Nitraatcomité over derogatie voor de periode 2014- 2017. In die overleggen is derogatie aan de orde geweest, maar ook de invulling van het maatregelenpakket dat de basis heeft gevormd voor de derogatie, met name het vijfde actieprogramma, de verplichte mestverwerking, de voortzetting van de dierrechten voor varkens en pluimvee en het aangekondigde stelsel voor verantwoorde groei van de melkveehouderij.

Uitvoeringsregeling Meststoffenwet

Nu het Nitraatcomité heeft ingestemd met de conceptbeschikking voor een derogatie voor Nederland, kan de Europese Commissie het proces in gang zetten om Nederland een formele derogatiebeschikking te verlenen. Parallel daaraan worden de bepalingen uit die beschikking in Nederlandse regelgeving geïmplementeerd om ondernemers de gelegenheid te bieden zich aan te melden voor gebruik van derogatie.

Op 25 april heb ik uw Kamer gemeld (kenmerk DGA-PAV / 14072360) dat de voorwaarden voor ondernemers om gebruik te maken van de derogatie zullen worden opgenomen in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Dat betreft, naast de hoofdpunten die eerder met uw Kamer zijn gewisseld:

- het vaststellen van een afwijkende periode waarin ondernemers in 2014 de gelegenheid hebben zich aan te melden voor derogatie, monsters en analyses van de landbouwgrond te laten uitvoeren en het bemestingsplan op te stellen;
- het toevoegen van de voorwaarde dat deelnemers aan derogatie geen fosfaat uit kunstmest gebruiken;
- het toevoegen van een overgangsrechtelijke voorziening;
- het schrappen van de eis dat deelnemers aan derogatie bij aanmelding een schatting van de oppervlakte landbouwgrond moeten maken, en
- het actualiseren van het aan deelnemers aan derogatie doorberekende tarief.

Uit de concept-derogatiebeschikking volgt ook de verplichting om het aantal derogatiebedrijven waar fysieke controles worden uitgevoerd wordt verhoogd van 3% naar 7%. Dit vergt echter geen wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

Bijgevoegd vindt u de concept-beschikking van de Europese Commissie waarover het Nitraatcomité heeft besloten en de wijziging van de Urm.

Fosfaat

Uit de concept-derogatiebeschikking volgt dat deelnemers aan derogatie geen gebruik meer kunnen maken van fosfaat uit kunstmest. Dat betekent dat fosfaat afkomstig moet zijn van dierlijke mest (en compost?). Het verbod geldt vanaf het moment dat bovengenoemde wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet van kracht wordt. Er zijn geen consequenties als ondernemers die van derogatie gebruik willen maken en voor het van kracht worden van de regeling fosfaat uit kunstmest hebben aangewend.

De Europese Commissie heeft deze voorwaarde in de concept-derogatiebeschikking opgenomen omdat het in het licht van het grote overschot van fosfaat uit dierlijke mest voor de Europese Commissie logisch is zoveel mogelijk fosfaat uit dat overschot te gebruiken in plaats van fosfaat uit kunstmest als het ware nog aan het overschot toe te voegen.

De sector heeft ook de ambitie om kunstmest te vervangen door dierlijke mest. Dat blijkt uit het 'Ketenakkoord fosfaat' uit 2011 en uit het plan 'Koersvast richting 2020' uit 2013 (nog citaten zoeken). Ik ondersteun die ambitie, bijvoorbeeld door in het kader van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid middelen vrij te maken voor een innovatie- en investeringsregeling waarbinnen ook ruimte is voor initiatieven op het gebied van mest be- en verwerking.

Uit de derogatierapportage (PM Kamerstuk) volgt dat derogatiebedrijven jaarlijks gemiddeld 3% van hun fosfaatgebruiksnorm opvullen met kunstmest. Dat gebeurt omdat sommige gewassen, waaronder snijmais, in een vroeg stadium gevoelig zijn voor fosfaatgebrek. Uit recente proeven van Wageningen UR blijken echter goede resultaten als rijenbemesting met dierlijke mest in plaats van met kunstmest plaatsvindt. Dit biedt mogelijkheden voor invulling van het verbod.

Dit voorkomt echter niet dat in 2014 knelpunten kunnen ontstaan voor ondernemers die niet hadden gerekend op de voorwaarde dat fosfaat niet afkomstig mag zijn uit kunstmest en hiermee pas na het begin van het teeltseizoen bekend zijn geworden. Zij hebben voorbereidingen getroffen waar nu niet meer eenvoudig zonder financiële consequenties van af is te wijken. Daarom wordt een overgangsvoorziening getroffen, naar analogie van de overgangsvoorziening die van toepassing is voor ondernemers die in 2014 als gevolg van aangegane financiële verplichtingen niet meer kunnen voldoen aan de voorwaarde om over 80% grasland te beschikken en waarover ik uw Kamer eerder heb geïnformeerd (brief van 25 april, kenmerk DGA-PAV / 14072360). De voorziening is gericht op ondernemers die verplichtingen zijn aangegaan voor de aanwending van fosfaat uit kunstmest en maakt het mogelijk dat deze ondernemers in 2014 nog fosfaat uit kunstmest aanwenden. Ondernemers die in het kader van de voorjaarsaanwending (tot en met 15 mei) van deze voorziening gebruik willen maken, melden dat gelijk met aanmelding voor derogatie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Ondernemers die na 15 mei nog fosfaat uit kunstmest willen aanwenden, melden dat gelijk met aanmelding voor derogatie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en dienen bewijzen in waaruit blijkt dat tijdig (vóór 1 mei 2014) financiële verplichtingen zijn aangegaan.

Over de overgangsvoorziening is geen advies van de landsadvocaat of de Raad van State ingewonnen omdat daarover overeenstemming met de Europese Commissie is bereikt. De voorziening is vastgesteld na overleg met LTO.

De komende periode wordt het overleg met de Europese Commissie over het herwinnen van fosfaten voortgezet. Net

als de Europese Commissie, hecht ik aan het belang van het sluiten van kringlopen. We zoeken naar mogelijkheden om dierlijke mest, ook in plaats van kunstmest, landbouwkundig en milieukundig verantwoord aan te wenden. Er zijn verschillende initiatieven gericht op het maken van nieuwe meststoffen uit de be- en verwerking van dierlijke mest. Daarvoor is nodig dat er binnen de Europese richtlijnen ruimte komt om producten uit dierlijke mest, zoals mineralenconcentraat, struviet en assen als kunstmest te erkennen en te kunnen gebruiken. Ik zet daar in Europees verband op in.

<Kamerbrief Urm.docx>